

АНАЛИЗА ЕФЕКТА АКТА

Светска здравствена организација одавно препознала загађење ваздуха као велики проблем. У 2018. године организована је прва светска конференција на тему загађености ваздуха и његове повезаности са здрављем људи. Према националним и локалним извештајима, као највећи извори загађења наведени су сектор производње електричне и топлотне енергије, сектор индустрије, друмски саобраћај итд. Ово указује на то да би најбољи дугорочни одговор на овакво стање, био постепени прелазак на чисту и обновљиву енергију, у складу са могућностима.

Загађење ваздуха у Републици Србији је дуго и у континуитету занемарен проблем који захтева решавање, а у претходним месецима ниво загађења је према извршеним мерењима и подацима било скоро па забрињавајуће, што је и тему загађења ваздуха али и утврђивање активности које је потребно предузети у циљу смањења загађења ваздуха ставило у први план.

Такође, Влада Републике Србије је у циљу системског решавања питања загађења ваздуха формирала Радну групу за системско решавање питања заштите ваздуха у Републици Србији.

У Србији су као доминантни извори загађења ваздуха дефинисани индивидуална ложишта, индустријска постројења, саобраћај... и за сваки од извора предложене су мере и активности на свим нивоима којима би се утицало на смањење загађења (да се размотре све могућности за убрзавање процеса гасификације, да се стимулишу грађани да се колико је могуће више прикључе на централно грејање, да индустријска постројења улажу у пројекте које имају за циљ смањење емисија, шумљавања и повећање броја зелених површина у градовима, повећање броја мерних станица, еколошки приступ у области урбанизма, повремена редукција саобраћаја и увођење разних мера којима би се подстакло коришћење јавног превоза у градовима, редукција или кад је то могуће престанак коришћења средстава јавног превоза која нису на природни гас, давања субвенција за куповину нових хибридних и електричних возила и сл).

Предмет субвенционисање куповине нових возила која имају искључиво електрични погон, као и возила које уз атмосферски и електрични погон (PHEV) покреће хибрид, у циљу подстицања еколошки прихватљивог вида транспорта, раније није било предмет закона или подзаконских акта.

Уредбом о условима и начину спровођења субвенционисане набавке путничких возила за потребе обнове возног парка такси превоза као јавног превоза „Службени гласник РС“, број 94 од 27. децембра 2019.

Овом уредбом међутим, уређују услови и начин спровођења субвенционисане набавке путничких возила за потребе обнове возног парка такси превоза као јавног превоза, те је у односу на субјекте на које се односе доста ужа од предложене уредбе

Предлогом Уредбе уређују су услови и начин спровођења субвенционисане куповина нових возила која имају искључиво електрични погон, као и возила које уз атмосферски и електрични погон (PHEV) покреће хибрид, у циљу подстицања еколошки прихватљивог вида транспорта и односе се и на правна лица, предузетнике и физичка лица.

Како се Предлогом уредбе субвенционише куповина аутомобила на електрични и хибридни погон то се очекује да ће се повећати број аутомобила на наведени погон, па је потребно актима из надлежности других органа створити услове за лакшу и једноставније коришћење истих – нпр. постављање електро и др пуњача на више места

Ефекти предложене уредбе утицаће на:

- правна лица, предузетнике и физичка лица – директан утицај који су у складу са уредбом подносиоци захтева за добијање субвенција али и на

- правна лица која су у обавези да поставе одговарајућу пратежу инфраструктуру – пуњаче и сл. – посредан утицај

Циљ предложене уредбе јесте да се повећа број возила на електрични погон, као и возила које уз атмосферски и електрични погон (PHEV) покреће хибрид, те у том смислу ако се одустане од доношења ове уредбе реално би било очекивати да продаја истих остане на садашњем нивоу или да дође до њеног опадања.

Ово нарочиту у односу на искуства држава у окружењу. Наиме, према подацима, у Словенији и Хрватској након спроведених јавних конкурса за суфинансирање куповине електричних и хибридних возила, повећана је продаја наведених аутомобила.

Општи циљ ове уредбе јесте унапређење и заштита животне средине и промовисање подстицања еколошки прихватљивог вида транспорта.

Сви предлози који су дати у уредби су усклађени са циљевима и приоритетима Владе да се смањи загађење ваздуха у Републици Србији.

Из тих разлога није разматрана је опција „status quo” на начин да се субвенције не додељују.

У циљу реализације одредаба Уредбе, потребно је формирати комисију која ће спроводити процедуру доделе субвенција. У том смислу потребно је припремити и едуковати (из реда запослених службеника министарства) запослене који ће бити ангажовани на спровођењу одредаба уредбе.

Ефекти уредбе на јавне јавне приходе и расходе у средњем и дугом року могу се огледати у повећању прихода од регистрације ових возила, повећање прихода од пореза на промет, повећање царинских дажбина и сл. јер се очекује повећање броја возила.

финансијске ресурсе за спровођење изабране опције није потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања нити ће утицати на међународне финансијске обавезе

Такође, ова уредба неће изазвати трошкове који се односе на оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција или обука државних службеника имајући у виду да за њено спровођење није потребно уводити било какве промене у надлежним органима.

Спровођење ове уредбе неће изазвати расходе других институција

Корист за правна лица и предузетнике, огледа се у чињеници да ће куповину нових возила остварити по субвенционисаној цени.

Изабрана опција неће утицати на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) јер су услови под којима се врши продаја возила остали непромењени а услови који се морају испоштовати приликом конкурисања су једнаки за све подносиоце захтева.

Такође, Изабрана опција не утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

Изабрана опција у сваком случају утиче на увећање друштвеног богатства, јер директно сузбија негативне последице које би настале коришћењем аутомобила који користе фосилна горива.

Предлог уредбе неће имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Користи (материјалне и нематеријалне) које ће изабрана опција проузроковати грађанима јесу да ће имати могућност да купе нова возила прописана уредбом уз субвенције.

Изабрана опција не утиче на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично.

Изабране опције омогућавају равноправан третман различитих категорија лица. Не постоји механизам који би могао бити искоришћен за било какву врсту дискриминације (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава).

Циљ уредбе јесте да се куповином и коришћењем возила на електрични и хибридни погон смањи употреба аутомобила која користе фосилна горива и да смањи емисија NO₂, PM₂ и PM₁₀ честица и SO₂ и да становништво живи у окружењу чистог ваздуха. То би заправо било побољшање услова живота а то значи и стандарда.

Реализацијом изабраних опција сви региони ће постићи напредак по питању стања животне средине. Правна лица и предузетници и физичка лица без обзира у ком региону живе имају једнака права приликом подношења захтева за субвенционисану куповину.

Реализација изабране опције не утиче на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе.

Изабрана опција утиче на здравље људи квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну, на начин да се увођењем што већег броја возила која се покрећу на еколошки прихватљив начин је удиректној вези са смањењем броја возила која се покрећу на фосилна горива која су препозната као један од загађивача ваздуха.